

Dosarul nr.2r-79/23
2-22120655-01-2r-20022023

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud. Gh. Bîrsan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. St. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de Marina Vivseniuc, reprezentată de avocatul Vasile Istratii,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marina Vivseniuc împotriva lui Ion Păgînu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 15 august 2022, Marina Vivseniuc, reprezentată de avocatul Vasile Istratii, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Păgînu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț, solicitând încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori xxxxx și xxxxx xxxxx, în mărime de a câte 1 500 lei, până la atingerea majoratului copiilor, stabilirea domiciliului copiilor minori, cu mama Marina Vivseniuc, și încasarea cheltuielilor de judecată, în mărime de 4 100 lei.

Prin hotărârea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Marina Vivseniuc. S-a stabilit domiciliul copiilor minori, cu mama Marina Vivseniuc, cu încasarea de la Ion Păgînu în beneficiul Marinei Vivseniuc a pensiei de întreținere pentru fiecare copil, în sumă fixă a câte 1 000 lei, lunar, din toate veniturile lunare, începând cu data de 15 august 2022 până la atingerea majoratului copiilor. S-a încasat de la Ion Păgînu în beneficiul Marinei Vivseniuc cheltuielile de judecată, în sumă totală de 3 100 lei. S-a încasat de la Ion Păgînu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 720 de lei. Totodată, s-a indicat că, hotărârea în partea încasării pensiei de întreținere, se execută imediat.

La 18 noiembrie 2022, Marina Vivseniuc, reprezentată de avocatul Vasile Istratii, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, solicitând încasarea hotărârii în partea încasării pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a cheltuielilor de asistență juridică, cu

emiterea unei noi hotărâri de încasare a pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în mărime de 1 500 lei, pentru fiecare, până la atingerea majoratului copiilor, și încasarea cheltuielilor de asistență juridică, în mărime de 4 000 de lei.

Prin încheierea din 09 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de reprezentantul apelantei Marina Vivsenuic, avocatul Vasile Istratii și s-a comunicat apelantei/reprezentantului despre necesitatea indicării în cererea de apel a esenței și temeiurile apelului, a argumentului ilegalității sau netemeinicia hotărârii contestate, a motivelor de drept care întemeiază apelul și a probelor invocate în susținerea apelului, stabilind termen până la data de 24 ianuarie 2023 ora 17:00, inclusiv pentru înregistrarea în Direcția evidență și documentare procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți a apelului motivat cu semnătură olografă în atâtea copii câți participanți la proces sunt. S-a atenționat apelanta/reprezentantul că, în cazul în care va expedia cererea de apel motivată către instanța de apel prin alte mijloace, decât depunerea personală în instanță, urmează să se asigure că va parveni în instanța de apel, completului de judecată care soluționează pricina, în termenul stabilit până la data de 24 ianuarie 2023 ora 17:00. S-a explicat apelantei/reprezentantului că, în caz dacă de nelichidare a neajunsurilor menționate, cererea de apel se va considera nedepusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de reprezentantul apelantei Marina Vivsenuic, avocatul Vasile Istratii, împotriva hotărârii din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central și s-a remis apelul autorului.

La 07 februarie 2023, Marina Vivsenuic, reprezentată de avocatul Vasile Istratii, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală a încheierii contestate.

În motivarea recursului, s-a invocat că, încheierea este ilegală și pasibilă de a fi anulată. A menționat că, cererea de apel a fost depusă inițial motivată. În cererea de apel a indicat că, instanța în mod eronat a dispus încasarea de la Ion Păgînu a pensiei pentru întreținerea copiii minori în sumă fixă a câte 1 000 de lei lunar, respectiv ½ din minimul de existență, ceea ce lezează interesele copiilor la asigurarea procesului de întreținere și educație: hrană, îmbrăcăminte, rechizite, odihnă etc. Obligația părinților de a întreține copiii minori nu se rezumă la acoperirea coșului minim de consum al copilului, stabilit la nivel de țară pentru anul respectiv, dar constă în a contribui la întreținerea copilului proporțional posibilităților financiare ale părintelui. Obligația respectivă este prevăzută de art. 27 alin. (2) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în contextul căruia părinților și oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului. Ion Păgînu muncește peste hotare țării și are alte posibilități financiare decât persoanele care lucrează în țară. Evidența veniturilor lunare ale intimatului nu sunt reflectate, iar minimul de existență prevăzut în datele Biroului Național de Statistică nu corespunde cu cheltuielile reale necesare pentru întreținerea unui copil, mai ales în perioada scumpirilor produselor alimentare și a celorlalte produse.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților la data de 20 februarie 2023 (f.d.55).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel în data de 26 ianuarie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 07 februarie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii instanței de apel, conform scrisorii datate cu 27 ianuarie 2023 (f.d.49), inclusiv avocatului Vasile Istratii, prin intermediul poștei electronice, la data de 28 ianuarie 2023 (f.d.50). De către recurenta Marina Vivsenuic a fost recepționată copia încheierii instanței de apel la data de 02 februarie 2023, conform avizului de recepție (f.d.51). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a admite recursul, de a casa încheierea contestată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa punerii pe rol a cererii de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 01 noiembrie 2022 a Judecătorei Edineț, sediul Central, a fost contestată cu apel de către Marina Vivsenuic, reprezentată de avocatul Vasile Istratii, înregistrând în acest sens cererea de apel, la data de 18 noiembrie 2022 (f.d.32).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 09 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de reprezentantul apelantei Marina Vivsenuic, avocatul Vasile Istratii și s-a comunicat părții apelante despre necesitatea indicării în cererea de apel a esenței și temeiurile apelului, a argumentului ilegalității sau netemeinicia hotărârii contestate, a motivelor de drept care întemeiază apelul și a probelor invocate în susținerea apelului, fiind stabilit termen în acest sens până la data de 24 ianuarie 2023 ora 17:00, inclusiv pentru înregistrarea în Direcția evidență și documentare procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți a apelului motivat cu semnătură olografă în atâtea copii câți participanți la proces sunt (f.d.43).

Copia încheierii instanței de apel din 09 ianuarie 2023 a fost expeditată reprezentantului apelantei Marina Vivsenuic, avocatul Vasile Istratii, prin intermediul poștei electronice, la data de 10 ianuarie 2023 (f.d.44), iar la data de 11

ianuarie 2023 în adresa Marinei Vivseniuc (f.d.45), fiind recepționată conform avizului de recepție (f.d.46).

Prin încheierea din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de reprezentantul apelantei Marina Vivseniuc, avocatul Vasile Istratii, împotriva hotărârii din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central și s-a remis apelul autorului (f.d.47-48).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind pripită soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în recursul declarat, partea recurentă a insistat că, cererea de apel înregistrată la 18 noiembrie 2022 a fost depusă motivată, reiterând argumentele de fapt și de drept prin care își exprimă dezacordul cu hotărârea primei instanțe, în partea cuantumului încasat a pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a cheltuielilor de asistență juridică.

Din analiza conținutului cererii de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, constată că apelul înregistrat inițial conține motivele de fapt și drept, fiind în corespundere cu prevederile art.365 alin.(1) lit.d) din Codul de procedură civilă, iar cu referire la neindicarea probelor în susținerea apelului, reieșind din obiectul dedus judecării și actele anexate la dosarul civil, problema respectivă poate fi abordată și la examinarea apelului, în fond.

Totodată, urmează a fi remarcat faptul că, deși, atât apelanta Marina Vivseniuc, cât și reprezentantul acesteia, avocatul Vasile Istratii, recepționând copia încheierii instanței de apel din 09 ianuarie 2023, prin care a fost acordat termen în sensul înlăturării omisiunilor indicate a fi admise la depunerea cererii de apel, nu au informat instanța despre faptul că, apelul deja înregistrat este unul motivat. Totuși, acest aspect nu poate servi ca motiv de respingere a recursului declarat, având în vedere că, în cererea de apel sunt reflectate alegații din care se identifică motive ce vizează dezacordul cu hotărârea primei instanțe.

Or, dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție este garantat, iar statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, accentuat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv garantat de art.13 din Convenție, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, circumstanțele relatate impun casarea încheierii contestate.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a admite recursul, de a casa încheierea contestată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Marina Vivsenuic, reprezentată de avocatul Vasile Istratii.

Se casează încheierea din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marina Vivsenuic împotriva lui Ion Păgânu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos